

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 018339 17 Uvp
Banjaluka, 12.06.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi N.P. iz B., koju zastupa punomoćnik N.K., advokat iz B. (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv odluke broj ... od 22.02.2016. godine tužene Javne ustanove O.š. „P.P.Nj.“ B., u predmetu prijema nastavnika u radni odnos, odlučujući o zahtjevima tužene i zainteresovanog lica S.L. za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 018339 16 U od 29.03.2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 12.06.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjevi se uvažavaju, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 018339 16 U od 29.03.2017. godine se ukida i predmet vraća tom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) uvažena je tužba i poništena uvodno označena odluka kojom je Školski odbor tužene odbio prigovor tužiteljice izjavljen protiv odluke direktora tužene broj 59/16 od 20.01.2016. godine, kojom je nakon okončane konkursne procedure na radno mjesto nastavnika likovne kulture na neodređeno vrijeme, nepuna norma 7 časova sedmično, pripravnik, primljena S.L. Stavom 2. izreke pobijane presude obavezana je tužena da tužiteljici nadoknadi troškove upravnog spora u ukupnom iznosu od 600,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema iste, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Uvaženje tužbe sud je obrazložio razlozima da je osporena odluka tužene od 22.02.2016. godine nezakonita, jer je kao i prvostepena odluka od 20.01.2016. godine zasnovana na odredbama člana 9. stav 1. tačka 4. i 16. Pravilnika o proceduri i kriterijumima prijema radnika u radni odnos u osnovnoj školi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 102/14), za koje odredbe je Ustavni sud Republike Srpske odlukom broj U-83/14 od 24.02.2016. godine utvrdio da nisu u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske, a što dalje shodno odredbama člana 68. stav 1. i 3. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 104/11 i 92/12 - u daljem tekstu: Zakon o Ustavnom sudu), znači da se iste ne mogu primjenjivati na odnose koji do dana objavljivanja odluke Ustavnog suda nisu pravosnažno riješeni, kakav je upravo slučaj u predmetnoj pravnoj stvari. Sud je odbio prigovor stvarne nenadležnosti za postupanje u predmetnoj pravnoj stvari, uz obrazloženje da je ostvarivanje prava građana iz oblasti obrazovanja od opšteg interesa i da isto obezbjeđuje Republika koja je shodno odredbi člana 18. stav 2. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/08, 71/09, 104/11 i 33/14 - u daljem tekstu: Zakon o osnovnom obrazovanju i vaspitanju), osnivač škole kao javne ustanove, a što znači da se akti škole i njenih organa donose sa pozicije vlasti i u okviru javnih ovlašćenja. Shodno navedenom, sud je zaključio da je i pobijana odluka Školskog odbora tužene akt koji

je donesen sa pozicije vlasti, znači pojedinačan konačan upravni akt protiv koga se u smislu odredbe člana 7. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), može voditi upravni spor, a kakav stav je izražen u rješenju Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 019078 16 UŽ od 15.02.2017. godine.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tužena pobija njenu zakonitost zbog povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. Prevedno ističe da osporava stvarnu nadležnost Okružnog suda u Banjaluci za rješavanje predmetne pravne stvari, jer se radi o zaštiti prava iz radnog odnosa, o čemu odlučuje Osnovni sud u Banjaluci shodno odredbi člana 30. b) Zakona o sudovima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 37/12, 44/15 i 100/17- u daljem tekstu: Zakon o sudovima). Napominje da je tužiteljica protiv druge O.š. „J. J.Z.“ B. iz istih razloga podnijela tužbu Okružnom sudu u Banjaluci, ali se u tom drugom predmetu broj 11 0 U 0 18340 16 U rješenjem od 15.04.2016. godine isti sud oglasio stvarno nenadležnim ustupivši predmet na rješavanje Osnovnom sudu u Banjaluci. Pored navedenog dodaje da je pobijana presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni odredbe člana 68. Zakona o Ustavnom sudu, obzirom da su prvostepena odluka direktora škole o prijemu u radni odnos nastavnika S. L., kao i drugostepena odluka Školskog odbora, donesene u skladu sa propisima koji su bili na snazi u vrijeme njihovog donošenja, te da bi drugačije postupanje bilo nezakonito. Shodno iznesenom, predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu ukine te predmet vrati na ponovni postupak nižestepenom sudu u kojem će se isti oglasiti nenadležnim i predmet dostaviti Osnovnom sudu u Banjaluci, kao stvarno i mjesno nadležnom sudu za postupanje u ovoj vrsti sporova.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude, zainteresovano lice S. L., pobija zakonitost iste zbog pogrešne primjene materijalnog prava, konkretno odredbe člana 68. Zakona o Ustavnom sudu, ističući da je odluka Ustavnog suda Republike Srpske broj U-83/14 donesena dana 24.02.2016. godine, dakle nakon što je kompletna konkursna procedura kod tužene okončana, te ona primljena u radni odnos. Dodaje da je pobijana presuda bespredmetna, jer je zainteresovanom licu protekao pripravnčki staž, a sve i kada bi se postupak po konkursu vratio u prvobitno stanje, tužiteljica ni po tom osnovu ne bi mogla uspjeti, jer je ista tek na dvanaestom mjestu na rang-listi kandidata za prijem u radni odnos. Shodno navedenom predlaže sudu da zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da tužbu odbije kao neosnovanu.

Tužiteljica u jedinstvenom odgovoru na oba zahtjeva navodi da su isti neosnovani, jer je Okružni sud u Banjaluci stvarno nadležan za rješavanje predmetne pravne stvari o čemu je dao valjane razloge u pobijanoj presudi, kao što je pravilno primijenio materijalno pravo zasnivajući odluku na odredbi člana 68. Zakona o Ustavnom sudu koja je sasvim jasna. Dodaje da nisu osnovani navodi zainteresovanog lica da je presuda bespredmetna, jer je S.L. navodno istekao pripravnčki staž, s obzirom na to da je predmetni konkurs raspisan za prijem u radni odnos nastavnika na neodređeno vrijeme, a ne radi obavljanja pripravnčkog staža. Konačno dodaje da nisu tačni navodi zainteresovanog lica da tužiteljica ne bi mogla uspjeti ukoliko bi se konkursna procedura vratila u prvobitno stanje, obzirom da ista nije bila dvanaesta na rang-listi, već druga u obje škole u kojima je učestvovala na javnom konkursu, a u oba slučaja prva na rang-listi je bila S.L. i to samo na osnovu bodova dodjeljenih po osnovu socijalnog statusa imenovane. Shodno iznesenom predlaže da ovaj sud odbije zahtjeve tužene i zainteresovanog lica.

Razmotrivši zahtjeve, pobijanu presudu, odgovor na zahtjeve, shodno odredbi člana 39. ZUS, kao i cjelokupne spise upravnog spora i predmetne pravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisu predmeta proizilazi da je nižestepeni sud zaključio da je osporena odluka Školskog odbora tužene od 22.02.2016. godine, kojom je odbijen prigovor tužiteljice izjavljen protiv odluke direktora škole od 20.01.2016. godine o prijemu u radni odnos nastavnika S.L., konačni upravni akt u smislu odredbe člana 7. ZUS, o čijoj zakonitosti se odlučuje u upravnom sporu, dajući tumačenje koje nije zasnovano na pravilnoj primjeni propisa, a na što se ispravno ukazuje zahtjevom tužene, pri čemu je prigovor stvarne nenadležnosti nižestepenog suda bio istaknut i u okviru predmetnog upravnog spora.

Svojestvo upravnog akta, a time i mogućnost njegovog pobijanja u upravnom sporu utvrđuje se po odredbi člana 7. stav 2. ZUS, iz koje proizilazi da upravni akt u smislu ovog zakona jeste akt kojim nadležni organ iz člana 4. tog zakona rješava o izvjesnom pravu ili obavezi, odnosno neposrednom ličnom interesu fizičkih i pravnih lica ili drugih stranaka u kakvoj upravnoj stvari. A prema odredbi člana 4. ZUS, pod tim organom podrazumijevaju se republički organi uprave i republičke organizacije, organi jedinice lokalne samouprave, preduzeća, ustanove i druga pravna lica kada u vršenju javnih ovlašćenja rješavaju u upravnim stvarima.

U konkretnom slučaju Školski odbor tužene je odlučivao o prigovoru tužiteljice izjavljenom protiv odluke direktora škole o prijemu u radni odnos nastavnika likovne kulture, shodno svojim ovlašćenjima iz odredbe člana 114. stav 10. do 13. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, dakle ne radi se o aktu koji je uslijedio u vršenju javnih ovlašćenja, niti u rješavanju upravnih stvari, već o rješavanju radno-pravnog statusa tužiteljice, a zaštita kojih prava se ne ostvaruje u upravnom sporu.

Navedeno proizilazi iz odredbe člana 114. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju koja u relevantnom dijelu stav 10. propisuje da u slučaju da prijavljeni kandidat nije zadovoljan odlukom direktora, može podnijeti prigovor školskom odboru u roku od osam dana od dana prijema obavještenja, stav 11. propisuje da školski odbor odlučuje o prigovoru, provjerava navode iz istog i zakonitost sporovođenja postupka izbora i prijema kandidata, stav 12. propisuje kakve vrste odluka može donijeti školski odbor, dok stav 13. propisuje da je odluka školskog odbora konačna i protiv te odluke nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti radni spor pred nadležnim sudom. Iz navedenih odredbi proizilazi da okružni sud nije stvarno nadležan da odlučuje u konkretnom (radnom sporu), za čije rješavanje je stvarno nadležan osnovni sud, pri čemu uporište za svoj stav nižestepeni sud nije mogao naći u rješenju Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 019078 16 Už od 15.02.2017. godine, jer se u tom predmetu radilo o izboru i imenovanju direktora osnovne škole, a ne o prijemu nastavnika u radni odnos, što su činjenično i pravno različiti postupci.

Dakle, sudska zaštita u predmetnoj pravnoj stvari je obezbjeđena van upravnog spora, i to u parničnom postupku u smislu odredbe člana 9. stav 1. tačka 1. ZUS, zbog čega je zakonito odlučivanje u pokrenutom upravnom sporu podrazumijevalo obavezu nižestepenog suda da se oglasi stvarno nenadležnim za postupanje i predmet ustupi na daljnji postupak nadležnom osnovnom sudu.

S obzirom da je nižestepeni sud prihvatio nadležnost te o predmetnoj tužbi odlučio uvažavanjem iste, a trebao se oglasiti stvarno nenadležnim i predmet ustupiti na rješavanje

Osnovnom sudu u Banjaluci, kao stvarno i mjesno nadležnom u smislu odredbe člana 30. b) i 26. stav 1. tačka a) Zakona o sudovima, u vezi sa odredbom člana 40. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS, to proizilazi da je pobijana presuda donesena uz povredu pravila postupka iz odredbe člana 17. u vezi sa članom 20. stav 1. i 2. Zakona o parničnom postupku.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da je pobijanom presudom ostvaren razlog nezakonnosti iz odredbe člana 35. stav 2. ZUS, pa su ispunjeni su uslovi iz odredbe člana 40. istog zakona za uvažavanje zahtjeva i ukidanje pobijane presude te vraćanje predmeta nižestepenom sudu na ponovno odlučivanje, a u kojem će isti otkloniti nedostatke na koje je ukazano ovom presudom.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podraščić